EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 2.6.2021
COM(2021) 282 final

2021/0137 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

SELETUSKIRI

Euroopa Liidu toimimise lepingus on sätestatud, et liikmesriigid käsitlevad oma majanduspoliitikat ja edendavad tööhõivet ühise huvi küsimusena ning kooskõlastavad oma tegevust nõukogus. Lepinguga on ette nähtud, et nõukogu peab vastu võtma tööhõivesuunised (artikkel 148), ning täpsustatud, et need peavad olema kooskõlas majanduspoliitika üldsuunistega (artikkel 121).

Majanduspoliitika üldsuunised jäävad kehtima pikemaks perioodiks, kuid tööhõivesuunised tuleb koostada igal aastal. Need suunised võeti esimest korda koos (koondpaketina) vastu 2010. aastal, et toetada strateegiat „Euroopa 2020“. Koondsuunised jäid samaks kuni 2014. aastani. Muudetud koondsuunised võeti vastu 2015. aastal. 2018. aastal viidi tööhõivesuunised vastavusse Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni poolt 2017. aasta novembris välja kuulutatud Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtetega, mille eesmärk on juhtida reforme riikide tasandil ja olla suunanäitajaks uuendatud lähenemisprotsessil kogu Euroopas. 2019. aastal suuniseid ei muudetud. 2020. aastal lisati neisse elemendid, mis on seotud COVID-19 kriisi tagajärgedega, rohe- ja digipöördega ning ÜRO kestliku arengu eesmärkidega.

Tööhõivesuunised on koos majanduspoliitika üldsuunistega esitatud nõukogu otsusena liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (koondsuuniste II osa) ning need moodustavad riigipõhiste soovituste õigusliku aluse asjaomastes valdkondades.

Tööhõivepoliitika suunistes seatud üldeesmärgid ja -prioriteedid jäävad kehtima. Kooskõlas Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 148 lõikega 2 peab tööhõivesuuniste kehtivust 2021. aastal oma otsusega kinnitama nõukogu pärast konsulteerimist Euroopa Parlamendi, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee, Regioonide Komitee ning tööhõivekomiteega.

Tööhõivesuunised on järgmised.

Suunis 5. Tööjõunõudluse suurendamine

Suunis 6. Tööjõupakkumise edendamine ning tööhõivele, oskustele ja pädevustele juurdepääsu parandamine

Suunis 7. Tööturgude toimimise parandamine ja sotsiaaldialoogi tulemuslikumaks muutmine

Suunis 8. Kõigi jaoks võrdsete võimaluste edendamine, sotsiaalse kaasatuse toetamine ja vaesuse vastu võitlemine

2021/0137 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 148 lõiget 2,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust[1],

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust[2],

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust[3],

võttes arvesse tööhõivekomitee arvamust[4]

ning arvestades järgmist:

(1) Liikmesriigid ja liit peavad välja arendama kooskõlastatud strateegia tööhõive kohta ning eelkõige kvalifitseeritud, koolitatud ja kohanemisvõimelise tööjõu ning tulevikku suunatud ja majanduse arengule reageerivate tööturgude edendamiseks, et täita Euroopa Liidu lepingu artiklis 3 sätestatud eesmärk saavutada täielik tööhõive ja sotsiaalne progress, tasakaalustatud majanduskasv ning kõrgetasemeline keskkonnakaitse ja keskkonna kvaliteedi parandamine. Liikmesriigid peavad käsitama tööhõive edendamist ühist huvi pakkuva valdkonnana ja kooskõlastama nõukogus oma sellealased meetmed, võttes arvesse tööturu osapoolte kohustustega seotud riigisiseseid tavasid.

(2) Liit peab võitlema sotsiaalse tõrjutuse ja diskrimineerimise vastu ning edendama sotsiaalset õiglust ja kaitset, samuti seisma naiste ja meeste võrdõiguslikkuse, põlvkondade solidaarsuse ja lapse õiguste kaitse eest. Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artiklile 9 peab liit oma poliitika ja meetmete kindlaksmääramisel ja rakendamisel arvesse võtma kõrge tööhõivemäära edendamise, piisava sotsiaalse kaitse tagamise, vaesuse ja sotsiaalse tõrjutuse vastase võitluse ning hariduse ja koolituse ja inimeste tervise kaitse kõrge tasemega seotud nõudeid.

(3) Kooskõlas ELi toimimise lepinguga on liit välja töötanud majandus- ja tööhõivepoliitika koordineerimise vahendid ning neid rakendanud. Nõukogu otsuse (EL) 2020/1512[5] lisas esitatud liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised (edaspidi „suunised“) ning liikmesriikide ja liidu majanduspoliitika üldsuunised, mis on esitatud

---

1 ELT C ..., ..., lk ….
2 ELT C ..., ..., lk ….
3 ELT C ..., ..., lk ….
4 ELT C ..., ..., lk ….
5 Nõukogu 13. oktoobri 2020. aasta otsus (EL) 2020/1512 liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste kohta (ELT L 344, 19.10.2020, lk 22–28).

nõukogu soovituses (EL) 2015/1184,[6] on osa neist vahenditest ja moodustavad koondsuunised. Nende alusel suunatakse poliitika elluviimist liikmesriikides ja liidus, võttes arvesse liikmesriikide vastastikust sõltuvust. Sellest tulenevad Euroopa ja liikmesriikide kooskõlastatud poliitikameetmed ja reformid peaksid moodustama sobiva kestliku üldise majandus- ja tööhõivepoliitika, mis omakorda peaks tekitama positiivset ülekanduvat mõju.

(4) Suunised on kooskõlas stabiilsuse ja kasvu paktiga, kehtivate liidu õigusaktidega ja mitmesuguste liidu algatustega, sh nõukogu 30. oktoobri 2020. aasta soovitus,[7] nõukogu 15. veebruari 2016. aasta soovitus,[8] nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus,[9] nõukogu 15. märtsi 2018. aasta soovitus,[10] nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes,[11] nõukogu 22. mai 2019. aasta soovitus,[12] nõukogu 8. novembri 2019. aasta soovitus,[13] nõukogu 10. märtsi 2014. aasta soovitus,[14] nõukogu 24. novembri 2020. aasta soovitus,[15] komisjoni 4. märtsi 2021. aasta soovitus toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete (EASE) kohta pärast COVID-19 kriisi[16] ning [nõukogu soovitus Euroopa lastegarantii loomise kohta[17]].

(5) Euroopa poolaasta koondab need mitmesugused vahendid majandus- ja tööhõivepoliitika lõimitud mitmepoolse koordineerimise ja järelevalve üldiseks raamistikuks. Euroopa poolaastasse on keskkonnakestlikkuse, tootlikkuse, õigluse ja stabiilsuse poole püüdlemisel lõimitud ka Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtted ja selle seirevahendiks olev sotsiaalvaldkonna tulemustabel, ning sellega nähakse ette tihe koostöö sotsiaalpartnerite, kodanikuühiskonna ja muude sidusrühmadega. Sellega toetatakse kestliku arengu eesmärkide saavutamist. Liidu ja liikmesriikide tööhõive- ja majanduspoliitika peaks käima käsikäes Euroopa üleminekuga kliimaneutraalsele, keskkonnakestlikule ja digitaalsele majandusele ning sellega tuleks parandada konkurentsivõimet, tagada nõuetekohased töötingimused, edendada innovatsiooni, sotsiaalset õiglust ja võrdseid võimalusi ning võidelda ebavõrdsuse ja piirkondlike erinevuste vastu.

---

6 Nõukogu 14. juuli 2015. aasta soovitus (EL) 2015/1184 liikmesriikide ja Euroopa Liidu majanduspoliitika üldsuuniste kohta (ELT L 192, 18.7.2015, lk 27).

7 Nõukogu 30. oktoobri 2020. aasta soovitus töösilla kohta, millega tugevdatakse noortegarantiid ning asendatakse nõukogu 22. aprilli 2013. aasta soovitus noortegarantii loomise kohta, 2020/C 372/01 (ELT C 372, 4.11.2020, lk 1–9).

8 Nõukogu 15. veebruari 2016. aasta soovitus, mis käsitleb pikaajaliste töötute integreerimist tööturule (ELT C 67, 20.2.2016, lk 1).

9 Nõukogu 19. detsembri 2016. aasta soovitus oskuste täiendamise meetmed: uued võimalused täiskasvanutele (ELT C 484, 24.12.2016, lk 1).

10 Nõukogu 15. märtsi 2018. aasta soovitus kvaliteetse ja tõhusa õpipoisiõppe Euroopa raamistiku kohta (ELT C 153, 2.5.2018, lk 1).

11 Nõukogu 22. mai 2018. aasta soovitus võtmepädevuste kohta elukestvas õppes (ELT C 189, 4.6.2018, lk 1).

12 Nõukogu 22. mai 2019. aasta soovitus kvaliteetsete alusharidus- ja lapsehoiusüsteemide kohta (ELT C 189, 5.6.2019, lk 4).

13 Nõukogu 8. novembri 2019. aasta soovitus, milles käsitletakse juurdepääsu sotsiaalkaitsele (ELT C 387, 15.11.2019, lk 1).

14 Nõukogu 10. märtsi 2014. aasta soovitus praktika kvaliteediraamistiku kohta (ELT C 88, 27.3.2014, lk 1).

15 Nõukogu 24. novembri 2020. aasta soovitus jätkusuutlikku konkurentsivõimet, sotsiaalset õiglust ja vastupanuvõimet toetava kutsehariduse ja -õppe kohta, 2020/C 417/01 (ELT C 417, 2.12.2020, lk 1–16).

16 Komisjoni 4. märtsi 2021. aasta soovitus (EL) 2021/402 toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete (EASE) kohta pärast COVID-19 kriisi, C/2021/1372 (ELT L 80, 8.3.2021, lk 1–8).

17 …

(6) Kliimamuutused ja keskkonnaga seotud probleemid, üleilmastumine, digiüleminek, tehisintellekt, kaugtöö, platvormimajandus ja demograafilised muutused muudavad Euroopa majandust ja ühiskonda. Liit ja selle liikmesriigid peaksid tegema koostööd, et tulemuslikult tegeleda nende struktuursete teguritega ja vajaduse korral kohandada olemasolevaid süsteeme, tunnistades liikmesriikide majanduse ja tööturgude ning nendega seotud poliitika tihedat vastastikust sõltuvust. Selleks tuleb nii liidu kui ka liikmesriikide tasandil võtta kooskõlastatud, ulatuslikke ja tulemuslikke poliitikameetmeid kooskõlas ELi toimimise lepinguga ja liidu sätetega majandusjuhtimise kohta. Selliste poliitikameetmetega tuleks hoogustada kestlikke investeeringuid ning võtta uuendatud kohustus viia ellu asjakohaselt järjestatud reformid, mis parandavad majanduskasvu, kvaliteetsete töökohtade loomist, tootlikkust, nõuetekohaseid töötingimusi, sotsiaalset ja territoriaalset ühtekuuluvust, ülespoole suunatud lähenemist, vastupanuvõimet ning eelarvepoliitiliste kohustuste täitmist. Neis tuleks ühendada pakkumise ja nõudlusega seotud meetmed, võttes samal ajal arvesse nende keskkonna-, tööhõivealast ning sotsiaalset mõju.

(7) Euroopa Parlament, nõukogu ja komisjon kuulutasid välja Euroopa sotsiaalõiguste samba[18] (edaspidi „sammas“). Sambasse on koondatud kakskümmend põhimõtet ja õigust, et toetada hästi toimivaid ja õiglaseid tööturge ja sotsiaalhoolekande süsteeme; need on jaotatud kolme kategooriasse: võrdsed võimalused ja juurdepääs tööturule, õiglased töötingimused ning sotsiaalkaitse ja kaasatus. Need põhimõtted ja õigused suunavad liidu strateegiat ning tagavad, et kliimaneutraalsusele, keskkonnakestlikkusele ja digitaaltehnoloogiale minnakse üle ning demograafilised muutused toimuvad sotsiaalselt ausatel ja õiglastel alustel. Sammas koos selle juurde kuuluva sotsiaalvaldkonna tulemustabeliga on võrdlusraamistik, mille alusel jälgida liikmesriikide tööhõive- ja sotsiaalnäitajaid, edendada riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi reforme ning sobitada tänapäeva majanduses kokku sotsiaal- ja turuküsimused, muu hulgas ka sotsiaalmajanduse edendamise kaudu. Komisjon esitas 4. märtsil 2021 Euroopa sotsiaalõiguste samba rakendamise tegevuskava,[19] mis sisaldab ambitsioonikaid, kuid realistlikke peamisi eesmärke ja täiendavaid alleesmärke tööhõive, oskuste, hariduse ja sotsiaalvaldkonnas aastaks 2030.

(8) 8. mail 2021 tunnustasid ELi juhid Porto sotsiaaltippkohtumisel[20] Euroopa sotsiaalõiguste sammast majanduse taastumise põhielemendina, märkides, et selle rakendamine tugevdab liidu püüdlusi digitaalse, rohelise ja õiglase ülemineku suunas ning aitab saavutada ülespoole suunatud sotsiaalset ja majanduslikku lähenemist ning käsitleda demograafilisi probleeme. Nad rõhutasid, et sotsiaalne mõõde, sotsiaaldialoog ja sotsiaalpartnerite aktiivne kaasamine on suure konkurentsivõimega sotsiaalse turumajanduse keskmes. Liikmesriigid leidsid, et komisjoni esitatud Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskavas antakse kasulikke suuniseid samba rakendamiseks, sealhulgas tööhõive, oskuste, tervise ja sotsiaalkaitse valdkonnas. Nad pidasid tervitatavaks ELi uusi 2030. aasta peamisi eesmärke seoses tööhõive (78 % elanikkonnast vanuses 20–64 peaks olema hõivatud), oskuste (60 % kõigist täiskasvanutest peaks igal aastal osalema koolitusel) ja vaesuse vähendamisega (vähemalt 15 miljoni võrra, sealhulgas 5 miljonit last) ning läbivaadatud sotsiaalvaldkonna tulemustabelit, mis aitavad jälgida edusamme sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamisel osana poliitika koordineerimise raamistikust Euroopa

[18] Institutsioonide ühine teadaanne Euroopa sotsiaalõiguste samba kohta (ELT C 428, 13.12.2017, lk 10).

[19] Komisjoni teatis Euroopa Parlamendile, nõukogule, Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele ning Regioonide Komiteele: „Euroopa sotsiaalõiguste samba tegevuskava“ (COM(2021) 102 final).

[20] Euroopa Ülemkogu, Porto deklaratsioon, 8. mai 2021.

poolaasta kontekstis. Lisaks märkisid nad, et kui Euroopa järk-järgult COVID-19 pandeemiast taastub, on prioriteet liikuda töökohtade kaitsmiselt töökohtade loomise ja nende kvaliteedi parandamise suunas, ning rõhutasid, et Euroopa sotsiaalõiguste samba põhimõtete rakendamine on oluline, et tagada kõigi jaoks rohkemate ja paremate töökohtade loomine kaasava taastumise raames. Lõpetuseks toonitasid liikmesriigid, kui oluline on tähelepanelikult jälgida – sealhulgas kõrgeimal tasandil – edusamme, mida tehakse Euroopa sotsiaalõiguste samba ja 2030. aastaks seatud ELi peamiste eesmärkide rakendamise suunas.

(9) Tööturureformide, sealhulgas riikide palgakujundusmehhanismide reformide puhul tuleks järgida riigisiseseid sotsiaaldialoogi pidamise tavasid, et tagada õiglane palk, mis võimaldab inimväärset elatustaset ja kestlikku majanduskasvu. Samuti peaksid need võimaldama põhjalikult arvesse võtta sotsiaal-majanduslikke küsimusi, sealhulgas seda, kuidas parandada kestlikkust, konkurentsivõimet, innovatsiooni, kvaliteetsete töökohtade loomist, töötingimusi, haridust ja oskusi, rahvatervist ja reaaltulu ning vähendada palgavaesust. Liikmesriigid ja liit peaksid tagama, et COVID-19 kriisi sotsiaalset, tööhõivealast ja majanduslikku mõju leevendatakse ning üleminekud on sotsiaalselt õiglased. Tuleks tugevdada taastumist ning püüdlusi kaasava ja vastupanuvõimelise ühiskonna suunas, kus inimesed on kaitstud ja suudavad muutusi ette näha ja nendega toime tulla ning kus nad saavad ühiskonnas ja majanduses aktiivselt osaleda. Nagu on rõhutatud komisjoni soovituses toimivate tööhõive aktiivse toetamise meetmete (EASE) kohta pärast COVID-19 kriisi, on vaja sidusat aktiivse tööturupoliitika vahendite kogumit, mis sisaldaks ajutisi töölevõtu- ja üleminekustiimuleid, oskuste poliitikat ja paremaid tööhõiveteenuseid.

(10) Tuleks võidelda mis tahes vormis diskrimineerimise vastu, tagada sooline võrdõiguslikkus ja toetada noorte tööhõivet. Kõigile tuleks tagada juurdepääs ja võimalused ning vähendada tuleks (ka laste) vaesust ja sotsiaalset tõrjutust, tagades eelkõige tööturgude toimimise ning nõuetekohased ja kaasavad sotsiaalkaitsesüsteemid ning kõrvaldades hariduse omandamise, koolituse saamise ja tööturul osalemise takistused, sealhulgas alusharidusse ja lapsehoidu ning digioskustesse investeerimise kaudu. Õigeaegne ja võrdne juurdepääs taskukohastele pikaajalise hoolduse ja tervishoiuteenustele, sealhulgas ennetavatele ja tervishoiu edendamise meetmetele on COVID-19 kriisi kontekstis ja vananevas ühiskonnas eriti oluline. Tuleks paremini ära kasutada puuetega inimeste potentsiaali majanduskasvu ja sotsiaalsesse arengusse panustamisel. Sedavõrd, kuidas liidu töökohtadel juurduvad uued majandus- ja ärimudelid, muutuvad ka töösuhted. Liikmesriigid peaksid tagama, et uutest töövormidest tulenevate töösuhete puhul säiliks ja tugevneks Euroopa sotsiaalmudel.

(11) Koondsuunised peaksid olema aluseks riigipõhistele soovitustele, mida nõukogu võib liikmesriikidele esitada. Võttes arvesse, et taaste- ja vastupidavuskavad on oma olemuselt põhjalikud ja tulevikku suunatud ning kuna kõik liikmesriigid esitasid kõnealused kavad, ei olnud komisjonil 2021. aastal riigipõhiseid soovitusi vaja esitada. Komisjon esitas siiski soovitused liikmesriikide eelarveseisundi kohta 2021. aastal, nagu on ette nähtud stabiilsuse ja kasvu paktis.

(12) Liikmesriigid peaksid kõigiti kasutama REACT-EUd,[21] mis tugevdab ühtekuuluvuspoliitika vahendeid kuni 2023. aastani, Euroopa Sotsiaalfond+-i, uut

[21] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2221, millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse

taaste- ja vastupidavusrahastut[22] ning muid liidu fonde, sealhulgas õiglase ülemineku fondi ja InvestEU fondi, et soodustada tööhõivet, sotsiaalseid investeeringuid, sotsiaalset kaasatust ja juurdepääsetavust ning edendada tööjõu täiend- ja ümberõppe võimalusi, elukestvat õpet ning kvaliteetset haridust ja koolitust kõigile, sealhulgas digikirjaoskust ja muid digioskusi. Olgugi et koondsuunised on adresseeritud liikmesriikidele ja liidule, tuleks neid rakendada koostöös kõigi riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi ametiasutustega, tehes tihedalt koostööd parlamentide, sotsiaalpartnerite ja kodanikuühiskonna esindajatega.

(13) Tööhõivekomitee ja sotsiaalkaitsekomitee peaksid kooskõlas oma vastavate aluslepingust lähtuvate volitustega jälgima, kuidas tööhõivepoliitika suuniseid võetakse asjaomase poliitika rakendamisel arvesse. Nimetatud komiteed ning teised majandus- ja sotsiaalpoliitika koordineerimises osalevad nõukogu ettevalmistavad organid peaksid tegema tihedat koostööd. Tuleks jätkata Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni vahelist poliitikadialoogi, eelkõige liikmesriikide tööhõivepoliitika suuniste osas.

(14) Sotsiaalkaitsekomiteega on konsulteeritud.

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Nõukogu otsuse (EL) 2020/1512 lisas esitatud liikmesriikide tööhõivepoliitika suunised jäävad kehtima ka 2021. aastaks ning liikmesriigid võtavad neid arvesse oma tööhõivepoliitikas ja reformikavades.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel,

Nõukogu nimel
eesistuja

taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT EU) (ELT L 437, 28.12.2020, lk 30–42).

[22] Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. veebruari 2021. aasta määrus (EL) 2021/241, millega luuakse taaste- ja vastupidavusrahastu (*ELT L 57, 18.2.2021, lk 17–75).*